

hvilken Anskuelse idag er tiltraadt af den nuværende høitærede Marineminister. Skulde Udvalget imidlertid ikke have fundet det tilstrækkelig fyldtgjørende, hvad Statsrevisionen har udtalt ifjor, saa havde det jo. havt fuld Afgang til at faae de nødtvungne Oplysninger fra Marineministeriet. Da Udvalget har udtalt en bestemt Dom om denne Sag, maa det være mig tilladt at komme noget ind paa det, som bevægede mig, der dengang var Marineminister, til at fassatte Bøden netop saaledes, som jeg gjorde. Det vil erindres, som jeg nævnte før, at Maskinerne vel bleve fuldstændig afleverede paa Værftet 11¹/₂ Maaned efter den Tid, der var fassat ved Kontrakten, men desfra maa for det Første gaa 1¹/₂ Maaned, idet man nemlig, da det var af megen Vigtighed at faae Skibet ud samme Aar, strax, saasnart Skibet var kommet ud af Dokken, hvilket skete i de første Dage af Mai, begyndte at opstille Maskinerne, der allerede dengang havde været opstillede i Fabrikanternes Værksteder og delvis vare afleverede i Skibet, og dette Arbeide fuldførtes uden nogenformhelst Afbrydelse. Det er aabenbart, at i saa Tilfælde, vilde man paa ingen Maade kunne have regnet Afleveringen senere, end man begyndte den uafbrudte Opstilling af Maskinerne i Skibene. Vi ere saaledes komne tilbage til 10 Maanedes Forsinkelse. Dernæst oplyste Fabrikanterne, at der havde fundet en betydelig Explosion Sted i deres Værksteder under Støbningen af en af Kondensatorerne. Denne Omstændighed blev nøie undersøgt af Marineministeriet, og det blev ved Hingsvidner godtgjort, at det Ophold, som var foraarsaget ved Explosionen, beløb sig mindst til mellem 3 og 4 Maaned, ligesom det endvidere blev oplyst, at det ikke var nogen paavisselig Uforsigtighed fra Fabrikanternes Side, som havde bevirket denne Explosion. Efter Kontraktens Bestemmelse maatte saaledes endnu 4 Maaned fradrages, saa at der altsaa kun var 6 Maaned tilbage, som der kunde være Spørgsmaal om at anvende Bødestemmelsen paa. Som Grund til denne 6 Maaned for sene Aflevering ansøgte Fabrikanterne forskjellige Omstændigheder, som skulle have været dem aldeles utilregnelige. Disse bleve ligeledes nøie gennemgaaede af Ministeriet. En Del af dem fandt man ikke at kunne gaa ind paa. Naar der saaledes blev ansøgt af Fabrikanterne, at der forinden Kontraktens Underkrift havde fundet betydelige Arbeidsnedlæggelser Sted hos dem, og at de ikke havde faaet de øvede Arbeidere igjen, som de havde haabet skulde komme tilbage, mente Ministeriet ikke at kunne tage Hensyn dertil; det maatte være deres egen Sag, da der ikke havde fundet Arbeidsnedlæggelse Sted efter Kontraktens Afslutning. Fremdeles blev der ansøgt forskjellige andre Grunde for den for sildige Aflevering, som ikke bleve godkjendte. Derimod var der en Grund, som forekom mig bestemt maatte godkjendes, og det var den, at det var bekendt for Ministeriet

den Gang, Kontrakten blev understrevent, at forskellige Dele af Maskinerne skulde faas i mere eller mindre bearbejdet Tilstand fra England. Det blev godtgjort, at disse Maskindele vare strax bleve bestilte af Fabrikanterne hos bekendte Firmaer i England, og at disse vare gaaede ind paa at levere dem i rigelig god Tid, men det blev ligeledes godtgjort, at paa Grund af Arbeidsurolighederne i England vare de først komne tilbels meget betydeligt efter den fassatte Tid til Fabrikanterne. Man undersøgte dernæst saa godt, man kunde, hvilken Indflydelse dette maatte have for Fabrikanternes Vedkommende. Det var nu en meget vanskelig Sag, bestemt at paavise, hvor Meget det havde forsinket Arbeidet, men at det havde forsinket det afskillige Maaned, — maaste ikke saa meget langt fra det halve Aar — er aldeles indlysende. Ministeriet tog nu denne Sag meget nøie under Overveelse. Man mente, det var rigtigt, at der blev paalagt Fabrikanterne en Bøde, idet man ikke kunde Andet end mene, at de dog havde med vistnok vel stor Freidighed gaaet ind paa Kontrakten om at aflevere Maskinerne til den fassatte Tid under de da foreliggende Omstændigheder. Da man ved Fastsættelsen af Bødens Størrelse fandt det meget vanskelig bestemt at sige, hvor meget Fabrikanterne vare blevne opholdte ved de Omstændigheder, jeg har ansøgt, maatte man nødvendigvis i saa Henseende ikke gaa dem for nær. Man mente derfor, at naar der blev paalagt dem en dog i og for sig klækelig Bøde for at vise, at det var Ministeriets Alvor med at fordrø de Kontrakter overholdte, som det indgaar, vilde det være tilstrækkeligt, og man kom da til den Erkjendelse, at det Rigtige vilde være at paalægge dem en Bøde for en Maanedes Forsinkelse. I Statsrevisionens Betænkning for ifjor udtaltes det, at man maaste endog saa skulde have eftergivet denne Maaned, og det Samme har jo ogsaa den nuværende høitærede Marineminister udtalt. Det er især — antager jeg — begrundet deri, at det kan siges, at Skibets Færdiggjørelse ikke er bleven opholdt ved Maskinernes for sildige Levering, men der er dog derved den Bemærkning at gjøre, at Arbeidsplanen blev forandret, rigtignok af andre Grunde, men dog den Gang, man vidste, at Maskinerne ikke vilde komme i rette Tid. Jeg turde derfor ikke bestemt sige, at jeg vilde have godkjendt denne Forandring af Arbeidsplanen i det Tilfælde, at Maskinerne virkelig havde været tilstede, og som Følge deraf mente jeg, at det Spørgsmaal, om Skibets Fuldførelse blev opholdt ved Maskinernes for sildige Levering eller ikke, ikke burde komme i Betragtning ved Multitens Bestemmelse, da det i hvert Fald ikke var Fabrikanternes Fortjeneste, om der intet Ophold var foraarsaget. Som Følge deraf kom Ministeriet til det Resultat, jeg har nævnt, og som jeg bestandig tror var overensstemmende med Ret og Billighed. Naar nu Ud-